

This question paper contains 11 printed pages]

A—74—2018

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(CBCS Pattern)

COST ACCOUNTING

Paper I

(MCQ & Theory)

(Friday, 23-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Solve Question No. 1 on OMR sheet during the first half an hour.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) All questions carry equal marks.

(iv) Simple calculator is allowed.

(i) प्रश्न क्रमांक 1 हा OMR sheet वरच सोडवायचा आहे. त्यासाठी पहिला अर्धा तास वेळ असेल.

(ii) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iv) साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) Which is the object of cost accounting ?

(a) Ascertainment of cost

(b) Determination of selling price

(c) Controlling costs

(d) All of the above

P.T.O.

परिव्यय लेखांकनाचे उद्दिष्ट कोणते ?

- (a) परिव्ययाचे निर्धारण
- (b) विक्री किंमतीचे निर्धारण
- (c) परिव्ययाचे नियंत्रण
- (d) वरीलपैकी सर्व

(ii) Historical costing is known as :

- (a) Standard costing
- (b) Uniform costing
- (c) Marginal costing
- (d) Traditional costing

ऐतिहासिक परिव्यय पद्धती ..... नावाने ओळखतात.

- (a) प्रमाण परिव्यय पद्धती
- (b) समान परिव्यय पद्धती
- (c) सिमांत परिव्यय पद्धती
- (d) पारंपारिक परिव्यय पद्धती

(iii) Cost sheet is prepared at :

- (a) Weekly
- (b) Monthly
- (c) Quarterly
- (d) All of these

परिव्यय पत्रक हे तयार केले जाऊ शकते :

- (a) साप्ताहिक
- (b) मासिक
- (c) त्रैमासिक
- (d) यापैकी सर्व

(iv) Base of Apportionment of expenses of lighting is :

- (a) House power
- (b) Machine hours
- (c) Light point
- (d) Value of machine

प्रकाश खर्च वाटपाचा आधार :

- (a) अश्वशक्ति
- (b) यंत्र तास
- (c) लाईट पॉइंटस
- (d) यंत्राचे मुल्य

(v) Single or output costing method is commonly used by :

- (a) Cement Industry
- (b) Steel Industry
- (c) Sugar Industry
- (d) All of these

एकल किंवा उत्पादन परिव्यय पद्धती सामान्यपणे वापरली जाते :

- (a) सिमेंट उद्योग (b) लोखंड उद्योग
(c) साखर उद्योग (d) यापैकी सर्व

(vi) Halsey Plan, Wages = ...

- (a) $TT \times TR + 50\% (TS \times TR)$
(b) $TT \times TR + \frac{1}{2} (TS \times TR)$
(c) $TT \times TR + \frac{50}{100} (ST - TT) \times TR$
(d) All of the above

हॉल्से पद्धती प्रमाणे, मजुरी = ...

- (a) घेतलेला वेळ $\times$ समय दर + 50% (वाचविलेला वेळ $\times$ समय दर)
(b) घेतलेला वेळ $\times$ समय दर + $\frac{1}{2}$ (वाचविलेला वेळ $\times$ समय दर)
(c) घेतलेला वेळ $\times$ समय दर + $\frac{50}{100}$ (प्रमापीत वेळ - घेतलेला वेळ) $\times$ समय दर
(d) वरीलपैकी सर्व

(vii) Purchase requisition is commonly used as a formal request to :

- (a) Purchase department (b) Store-keeper
(c) Plant engineer (d) None of these

खरेदी मागणी पत्र हे सामान्यपणे ..... विभागाला विनंती करते.

- (a) खरेदी विभाग (b) भांडारपाल
(c) संयंत्र अभियंता (d) यापैकी नाही

(viii) When LIFO method is used, charge to production is closely related to :

- (a) Cost Price (b) Purchase Price
(c) Selling Price (d) Current Price

P.T.O.

जेव्हा अंतिम आगमन, प्रथम निर्गमन पद्धती वापरली जाते, तेव्हा उत्पादनाला नेमका माल पाठविला जातो :

- (a) परिव्यय मुल्याने (b) खरेदी मुल्याने
(c) विक्री मुल्याने (d) प्रचलित मुल्याने

(ix) Depreciation = ...

- (a)
$$\frac{\text{Cost} + \text{Installation charges} - \text{Scrap value}}{\text{Estimated life}}$$

(b)
$$\frac{\text{Cost} - \text{Installation charges} + \text{Scrap value}}{\text{Estimated life}}$$

(c)
$$\frac{\text{Cost} + \text{Scrap value}}{\text{Estimated life}}$$

(d) None of the above

घसारा = ...

- (a)
$$\frac{\text{परिव्यय मूल्य} + \text{स्थापना खर्च} - \text{आवशेष मूल्य}}{\text{अनुमानित आयुष्य}}$$

(b)
$$\frac{\text{परिव्यय मूल्य} - \text{स्थापना खर्च} + \text{आवशेष मूल्य}}{\text{अनुमानित आयुष्य}}$$

(c)
$$\frac{\text{परिव्यय मूल्य} + \text{आवशेष मूल्य}}{\text{अनुमानित आयुष्य}}$$

(d) वरीलपैकी नाही

(x) Base of apportionment of rent is :

- (a) No. of workers (b) Area occupied
(c) Direct wages (d) Direct expenses

भाडे विभागणीचा आधार ..... हा आहे.

- (a) कामगारांची संख्या (b) धारण केलेले क्षेत्र
(c) प्रत्यक्ष मजुरी (d) प्रत्यक्ष खर्च

Theory

2. From the following particulars, prepare statement of cost showing : 10

- (i) Cost of materials used
- (ii) Prime cost
- (iii) Factory cost
- (iv) Office cost
- (v) Total cost.

	₹
Opening stock of Raw Materials	25,000
Purchase of Raw Materials	85,000
Closing stock of Raw Materials	40,000
Direct Wages	75,000
Carriage Inward	5,000
Factory Expenses	10,000
Office Rent	500
Factory Rent	5,000
Direct Expenses	15,000
Factory Material	500
Depreciation on factory machinery	1,500
Depreciation on office furniture	100
Salesman's salary	2,000
Office salary	2,500
Factory supervision	5,700
Other office exp.	900

P.T.O.

Manager's salary (factory)	4,000
Manager's salary (office)	2,000
Manager's salary (sales)	6,000
Other selling exp.	2,100
Carriage outward	1,000
Advertisement	2,000
खालील माहितीवरून, पुढील माहिती दर्शविणारे परिव्यय पत्र तयार करा :	
(i) उपयोगात आणलेल्या सामग्रीचे मुल्य	
(ii) प्रधान परिव्यय	
(iii) निर्माणी परिव्यय	
(iv) कार्यालय परिव्यय	
(v) एकूण परिव्यय.	
	₹
सुरुवातीचा कच्चा माल	25,000
खरेदी केलेला कच्चा माल	85,000
शेवटचा शिल्लक कच्चा माल	40,000
प्रत्यक्ष मजुरी	75,000
आगत वाहन व्यय	5,000
निर्माणी खर्च	10,000
कार्यालय भाडे	500
निर्माणी भाडे	5,000
प्रत्यक्ष खर्च	15,000
निर्माणी सामुग्री	500
निर्माणी संयंत्रावरील घसारा	1,500

WT

(7)

A—74—2018

कार्यालयीन फर्नीचर वरील घसारा	100
विक्रेत्याचे वेतन	2,000
कार्यालय वेतन	2,500
निर्माणी पर्यवेक्षण	5,700
इतर कार्यालयीन खर्च	900
व्यवस्थापकाचे वेतन (निर्माणी)	4,000
व्यवस्थापकाचे वेतन (कार्यालय)	2,000
व्यवस्थापकाचे वेतन (विक्री)	6,000
इतर विक्री खर्च	2,100
निर्गत वाहन व्यय	1,000
जाहिरात	2,000

Or

(किंवा)

A normal working week in a factory 44 hours. A worker is paid Rs. 5 an hour, overtime at 1½ times the hourly rate and a bonus of Rs. 2.50 for every 100 articles produced in excess of 5,000 per week. Calculate his wages for the week from the following particulars taken from his Time and Job card :

Day	In	Out	In	Out	Output
Friday	8.00	12.00	1.00	5.30	950
Saturday	8.00	11.30	—	—	545
Monday	8.30	12.00	1.00	8.00	1106
Tuesday	8.00	12.00	1.00	6.00	1052
Wednesday	8.00	12.00	1.00	6.30	1002
Thursday	8.00	12.00	1.00	7.00	1112

P.T.O.

एका कारखान्यात एका आठवड्यात सामान्यतः 44 तास काम चालते. कामगाराला ताशी 5 रु. मजुरी दिली जाते, अतिकालीन भृती सामान्य भृतीच्या 1½ पटीत दिली जाते आणि 5,000 नगापेक्षा जास्तीचे नग उत्पादन केल्यास प्रत्येकी 100 नगाला 2.50 एवढा बोनस देण्यात येतो. त्याची एक आठवड्याची मजुरी निश्चीत करा. वेळ आणि कार्यपत्रकाप्रमाणे खालील माहिती उपलब्ध झाली :

दिवस	आत	बाहेर	आत	बाहेर	उत्पादन
शुक्रवार	8.00	12.00	1.00	5.30	950
शनिवार	8.00	11.30	—	—	545
सोमवार	8.30	12.00	1.00	8.00	1106
मंगळवार	8.00	12.00	1.00	6.00	1052
बुधवार	8.00	12.00	1.00	6.30	1002
गुरुवार	8.00	12.00	1.00	7.00	1112

3. The following purchases and issues were made during April, 2016 : 10

Date	Particulars	Quantity	Rate per unit
		(units)	(Rs.)
April 2	Purchased	2,000	10
April 6	Purchased	300	12
April 9	Issued	1,200	—
April 10	Purchased	200	14
April 12	Issued	1,000	—
April 20	Purchased	300	11
April 29	Issued	200	—

Prepare Store Ledger Account under simple average price method.

एप्रील, 2016 या महिन्यात खालीलप्रमाणे सामग्रीची खरेदी व निर्गमन करण्यात आले होते :

दिनांक	तपशिल	मात्रा (एकक)	प्रति मात्रा किंमत (रु.)
एप्रील 2	खरेदी	2,000	10
एप्रील 6	खरेदी	300	12
एप्रील 9	निर्गमन	1,200	—
एप्रील 10	खरेदी	200	14
एप्रील 12	निर्गमन	1,000	—
एप्रील 20	खरेदी	300	11
एप्रील 29	निर्गमन	200	—

वरील माहितीवरून साधी सरासरी (माध्य) पद्धतीने भांडार प्रपंजी लेखा तयार करा.

Or

(किंवा)

Standard time allowed for a job 50 hours. The hourly rate wage is 40 paise per hour plus a Dearness Allowance @ 25 paise per hour worked. The actual time taken by worker was 40 hours.

Calculate total wages on :

- Time rate basis
- Piece rate basis
- Halsey plan, and
- Rowan's plan.

P.T.O.

एका कामाकरीता 50 तास प्रमाप समय मान्य करण्यात आला आहे. मजुरीचा दर प्रती तासी 40 पैसे असून अधिक महागाई भत्ता केलेल्या कामाच्या प्रती तासाला 25 पैसे प्रमाणे आहे. कामगाराने प्रत्यक्षात घेतलेला समय 40 तास होता.

एकूण भृती माहित करा :

- (i) समय दर आधार
- (ii) कार्य दर आधार
- (iii) हॅल्से योजना आणि
- (iv) रोवॅन योजना.

4. Compute machine-hour rate from the following data :	10
Cost of machine	Rs. 1,00,000
Installation charges	Rs. 10,000
Estimated scrap value	Rs. 5,000
Estimated life of machine	15 years
Rent and rates for the shop per month	Rs. 200
General lighting for the shop per month	Rs. 300
Insurance premium for the machine per annum	Rs. 960
Repairs and maintenance of the machine per annum	Rs. 1,000
Power consumption of the machine	10 units per hour
Rate of power	Rs. 20 for 100 units
Estimated working hours per annum 2,200 hours includes setting up time of 200 hours.	
Shop supervisor salary per month Rs. 200.	
The machine occupies 1/4 of the total area of shop. The shop supervisor is expected to devote 1/5 of his time for supervising this machine.	

खालील माहितीवरून एक यंत्राचा यंत्र-तास दर काढा :

यंत्राचे परिव्यय मुल्य	1,00,000 रु.
यंत्र उभारणी खर्च	10,000 रु.
यंत्राचे आयुष्य संपल्यानंतरचे यंत्राचे अवशेष मुल्य अंदाजे	5,000 रु.
यंत्राचे अनुमानीत आयुष्य	15 वर्षे
कार्यशाळेचा मासीक किराया व दर	200 रु.
कार्यशाळेचा मासीक प्रकाश खर्च	300 रु.
यंत्राची वार्षिक विमा प्रव्याजी	960 रु.
यंत्राचा वार्षिक दुरुस्ती व भरणपोषण खर्च	1,000 रु.
यंत्राचा विजेचा वापर प्रति तास	10 मात्रा
विजेचा दर — 100 मात्राला	20 रु.

यंत्राचे अंदाजे वार्षिक कामाचे तास 2,200 तास, यात यंत्र सुरू करण्यासाठी लागणाऱ्या 200 तांसाचा समावेश आहे.

निरीक्षकाचा मासीक पगार 200 रु.

या यंत्राने कार्यशाळेच्या एकूण जागेपैकी 1/4 जागा व्यापलेली आहे. कार्यशाळेच्या निरीक्षकाने त्याच्या एकूण वेळेपैकी 1/5 वेळ या यंत्राच्या निरीक्षणासाठी द्यावा असे अपेक्षित आहे.

Or

(किंवा)

What is meant by Cost Accounting ? Explain the objects of Cost Accounting.

परिव्यय लेखांकन म्हणजे काय ? परिव्यय लेखांकनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.